

Kansallisen turvallisuuden katsaus 2020

SUPO
SUOJELUPOLIISI
SKYDDSPOLISEN

Kansallisen turvallisuuden katsauksessa tarkastellaan Suojelupoliisin toimialaan kuuluvia ilmiöitä ja arvioidaan niiden kehitystä.

Suomeen ja suomalaisiin kohdistuva tiedustelutoiminta

Vieraiden valtioiden Suomea vastaan harjoittama tiedustelutoiminta on jatkunut, vaikka koronaviruspandemia vaikeutti sitä keväällä 2020. Suomessa on maan kokoon suhteutettuna suuri määrä ulkomaisten tiedustelupalvelujen henkilöstöä.

Suomeen on pysyvästi sijoitettu useita kymmeniä ulkomaisten tiedustelupalveluiden työntekijöitä. Lisäksi vuosittain ulkovaltojen tiedusteluorganisaatioiden työntekijöitä käy lyhyillä operatiivisilla tehtävillä Suomessa.

Suomessa olevien vieraiden valtioiden tiedusteluasemien toiminta vaikeutui keväällä 2020 koronaviruspandemiasta johtuneiden rajoitusten vuoksi. Rajoitusten purkamisen jälkeen henkilötiedustelutoiminta palautui entiselleen. Laajat matkustusrajoitukset ovat vaikeuttaneet huomattavasti rajojen yli tapahtuvaa laitonta henkilötiedustelua.

Merkittävimmit Suomea ja Suomen etuja vastaan tiedustelullisesti toimivat valtiot ovat Venäjä ja Kiina. Ulkomaisten tiedustelupalvelujen toiminta Suomessa on pitkäkestoista, tavoitteellista ja suunnitelmallista. Ajankohtaisia ilmiöitä koskevat tiedustelukysymykset vaihtelevat, mutta taustalla on pitkäaikainen kiinnostus Suomea kohtaan. Toiminnan keskeisimpiin päämääriin kuuluvat ennen kaikkea Suomen politiikan eri osa-alueiden ennakoiminen ja poliittiseen päätöksentekoon vaikuttaminen. Ulkomaiset tiedustelupalvelut ovat kiinnostuneita myös suomalaisesta teknologiasta sekä siihen liittyvästä osaamisesta. Lisäksi Suomea käytetään edelleen laajasti laittoman teknologiaviennin kauttakulkumaana. Kyseessä on ennen kaikkea sofiilaalisiin tarkoituksiin käytettävä vientikielossa oleva länsimainen teknologia.

Henkilötiedustelussa tiedonhankinta on kohdistunut samoihin laajoihin Suomen ulko- ja sisäpoliittisiin aihepiireihin kuin ennen koronaviruspandemiaa. Vieraiden valtioiden henkilötiedustelun kiinnostuksen kohteita ovat olleet muun muassa Suomen arktinen politiikka ja päätöksenteko, Suomen kriittiseen infrastruktuuriin ja muille strategisille aloille suuntautuvat investoinnit sekä suomalaisten poliittisten järjestöjen toiminta.

Tiedossa on konkreettisia tapauksia vieraiden valtioiden pyrkimyksistä hankkia Suomesta salaisia tietolähteitä toimittamaan tietoja, jotka eivät ole julkisesti saatavilla. Lisäksi tiedusteluorganisaatiot pyrkivät hankkimaan avustajikseen henkilöitä, joiden avulla on mahdollista vaikuttaa suoraan tai välillisesti poliittiseen päätöksentekoon ja yleiseen mielipiteeseen.

Joidenkin maiden tiedustelupalvelut pyrkivät kontrolloimaan Suomessa asuvia tai oleskelevia nykyisiä tai entisiä kansalaisiaan. Toiminnan taustalla on tiedustelupalveluiden pyrkimys vahvistaa edustamansa valtion poliittista järjestelmää, minkä vuoksi valvonta ja häirintä kohdistuu tyypillisesti poliittiseen oppositioon tai toisinajattelijoihin. Päämääränä on myös värvätä tietolähteitä toimittamaan tietoja kohdeyhteisöistä.

ARVIO: Suomen vastainen vieraiden valtioiden harjoittama tiedustelutoiminta jatkuu laajamittaisena. Merkittävimmän uhkan Suomelle aiheuttaa Venäjän ja Kiinan tiedustelupalveluiden pitkäkestoinen toiminta suomalaisen yhteiskunnan eri sektoreilla.

Kybervakoilu

Koronaviruspandemia on siirtänyt vakoilun painopistettä jonkin verran kyberympäristöön. Systemaattista kybervakoilua Suomeen kohdistavat samat maat, joita Suomi muutoinkin kiinnostaa tiedustellullisesti, eli Venäjä ja Kiina.

Koronaviruspandemian alkuvaiheessa Suomessa käyttöön otetut rajoitukset vaikeuttivat laitonta henkilötiedustelua, mutta samaan aikaan vakoilua harjoittaville maille avautui uusia mahdollisuuksia hankkia tietoa Suomesta tietojärjestelmiin tunkeutumalla. Suuri osa yhteiskunnan keskeisistä toiminnoista siirrettiin verkkoon etäyhteyksien varaan. Etäkäytön mittakaava edellytti nopealla aikataululla tehtyjä ratkaisuja, joissa tiedon saatavuus oli usein tietoturvallisuuden keskeisin komponentti. Tilanne asetti myös Suomen kaltaiset pitkälle digitalisoituneet eurooppalaiset valtiot uudella tavalla haavoittuviksi.

Kybervakoilua Suomea vastaan harjoittavat maat eivät pystyneet heti täysimääräisesti hyödyntämään avautuneita mahdollisuuksia, sillä koronaviruspandemia vaikutti myös niiden omaan toimintaan. Valtiollinen vakoilu on suunnitelmallista, johdettua toimintaa, jonka ohjausprosessi vie aikaa, kun taas taloudellisella motiivilla toimivat kyberrikolliset pystyvät mukautumaan muutoksiin nopeammin.

Terrorismin uhka Suomessa

Terrorismin torjunnan kohdehenkilöillä on merkittäviä kansainvälisiä yhteyksiä. Äärioikeistolaisen terrorismin uhka on voimistunut länsimaissa, myös Suomessa.

Terrorismin torjunnan kohdehenkilöitä on noin 390. Määrä on pysynyt ennallaan. Suojelupoliisi on tunnistanut ryhmiä ja henkilöitä, joilla on motivaatio ja kyky toteuttaa terrori-isku Suomessa.

Suomessa esiintyy merkittävää terrorismin tukitoimintaa, joka ilmenee esimerkiksi rahoittamisena ja ideologian levittämisenä. Kohdehenkilöiden yhteydet ulkomaalaisiin terroristisiin toimijoihin ja verkostoihin ovat merkittäviä. Suomeen on siirtynyt konfliktialueilta aseellisten ryhmittymien toimintaan osallistuneita ja ryhmien toimintaa muilla tavoin edistäneitä henkilöitä.

Terroristijärjestöt "Islamilainen valtio" (Isil) ja al-Qaida kannattajineen ovat edelleen maailmanlaajuinen uhka. Niiden jäsenet ja kannattajat pyrkivät todennäköisesti kehittämään uusia taktiikoita iskujen toteuttamiseksi sekä jatkamaan kannustamista iskuihin länsimaissa.

Äärioikeistolaisen terrorismin uhka on voimistunut länsimaissa, ja uhrimäärän maksimoimiseen pyrkivät terrori-iskuhankkeet ovat lisääntyneet viimeisten puolentoista vuoden aikana. Myös Suomessa on tunnistettu äärioikeistolaista terroristista toimintaa kannattavia ja sympatisoivia henkilöitä. Verkossa toimivat kansainväliset äärioikeistoryhmät ja kommunikaatio sosiaalisen median alustoilla vahvistavat äärioikeiston rajat ylittävää luonnetta.

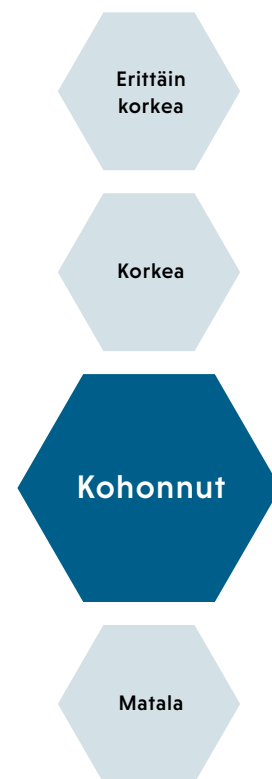
ARVIO: Terrorismin uhka säilyy todennäköisesti lyhyellä aikavälillä neliportaisen asteikon tasolla kaksi eli kohonnut. Merkittävimmän uhkan muodostavat radikaali-islamistista tai äärioikeistolaista ideologiaa kannattavat yksittäiset henkilöt tai pienryhmät, jotka saavat motivaationsa terroristisesta propagandasta.

Pandemian jatkuessa huolellinen tietoturvatyö on vielä tärkeämpää kuin normaalioloissa. Kybervakoilu on tällä hetkellä tavanomaista aktiivisempaa, ja turvallisuuden vaarantavan poikkeaman tunnistaminen on nyt normaalia haastavampaa.

ARVIO: On erittäin todennäköistä, että vakoilua harjoittavat maat jatkavat aktiivista kybervakoilua, koska koronaviruspandemia vaikeuttaa matkustamista. Pandemia on tuonut myös uusia kohteita kybervakoilulle: lääketeollisuuden ja tutkimuslaitokset.

On todennäköistä, että autoritaariset valtiot pyrkivät hyödyntämään koronaviruspandemian, Yhdysvaltain presidentinvaalien sekä Ison-Britannian EU-eron aiheuttamaa kansainvälistä hajaannusta toteuttaakseen operaatioita, joihin niillä olisi toisissa olosuhteissa pidäkkeitä.

Nykytilanteessa huolellisen tietoturvatyön merkitys on kasvanut. Kansallinen turvallisuus vaarantuu, jos tiedon saatavuus asetetaan keskeisten järjestelmien ylläpidossa kaikkien muiden tietoturvallisuuden komponenttien edelle.

Uhkatasoilla kuvataan Suomeen ja Suomen intresseihin kohdistuvaa terrorismin uhkaa. Tason arvioinnissa huomioidaan saatavilla oleva tiedustelutieto, terroristijärjestöjen tai niihin kytköksissä olevien henkilöiden ja ryhmien toimintakyky ja motivaatio sekä mahdollisten iskusuunnitelmien aikajänne.

Hybridivaikuttaminen

Hybridivaikuttaminen on erityisesti autoritaaristen valtioiden toimintaa, jolla pyritään laaja-alaisen keinovalikoiman avulla edistämään omia etuja, yleensä kohdevaltion vahingoksi.

Hybridivaikuttamisen keskeisenä tavoitteena on kaventaa toisen valtion kansallista itsemääräämisoikeutta. Toiminnassa hyödynnetään kohteen haavoittuvuuksia, ja todellinen taustataho pyritään usein salaamaan.

Suomi on hybridivaikuttamisen kohde, mutta tällä hetkellä Suomeen kohdistuva vahingollinen vaikuttaminen on vähäistä. Hybridivaikuttaminen käsittää muun muassa poliittisen, taloudellisen, sotilaallisen sekä informaatio- ja kybersektorin toimia.

Varsinaisen vaikuttamisen ohella kyse voi olla myös valmistautumisesta hybridivaikuttamiseen tulevaisuudessa.

Vuonna 2020 on myös koronaviruspandemiaa pyritty hyödyntämään informaatiovaikuttamisessa. Tulokset ovat toistaiseksi olleet vähäisiä.

ARVIO: Valtiollisten toimijoiden valmius käyttää voimakkaatkin hybridivaikuttamisen keinoja tavoitteidensa edistämiseksi pysyy korkeana. Toisaalta länsimaiden panostus hybridivaikuttamisen torjuntaan vähentää osaltaan vaikuttamisesta aiheutuvaa uhkaa.

Raportissa käytetyt termit

TODENNÄKÖISYYS:

- Erittäin todennäköinen 90 %
- Todennäköinen 75 %
- Mahdollinen 50 %
- Epätodennäköinen 20 %
- Erittäin epätodennäköinen 5 %

AIKAMÄÄREET:

- Lähitulevaisuudessa 0–6 kk
- Lyhyt aikaväli 6 kk–2 v
- Keskipitkä aikaväli 2–5 v
- Pitkä aikaväli yli 5 v